

PEST MEGYEI HÍRLAP

028.1

1975 APR 27

6 2hh

Harcban született szabadság

Dokumentumkötet Budapest felszabadításáról

A HÁROM ÉVTIZEDDEL EZELEŐTTI hónapokban nagy harcok színhelye volt Pest megye. 1944 végén és 1945 elején Budapest felszabadításáért folyt a küzdelem. A szovjet csapatok nagyrészt Pest megye területén szervezték meg és folytatták küzdelmüket a főváros ostromáért. A napokban a *Zrínyi Katonai Könyvkiadó* jelentette meg a Budapest felszabadításáért folytatott harcokról szóló leírást.

Tóth Sándor katonairó egykori dokumentumok alapján dolgozta fel Budapest ostromát, a szovjet felszabadító harcok pontos történetét, a *Budapest felszabadítása* című kötetben. Ahogyan a szerző bevezetőjében írja: „Soha nem feledjük, hogy békés építőmunkánk nagy eredményei a felszabadulásunkért hozott áldozatokban gyökereznek. Örökre őrizzük felszabadítóink drága emlékét, és tisztelettel adózzunk vértázaiknak. Tiszteletadás ez a könyv is, amely a 30. évforduló alkalmából idézi fel a magyarországi felszabadító harcok döntő szakasza, a budapesti hadművelet dicső történetét”.

ENNEK JEGYÉBEN fogant a mű, amely *szakirói alapos-sággal, sokoldalúan* elemzi a szovjet és a német hadvezetés elképzeléseit egyaránt és hű képet ad arról a 108 napig tartó hősi küzdelemről, amelyet a 2. és 3. Ukrán Front csapatai vívtak fővárosunk felszabadításáért. Sorra veszi az eseményeket, amelyek nyomán pontosan követni lehet a harcokat, amelyek arra irányultak, hogy Budapestet felszabadítsák. A szerző kimutatja, hogy a szovjet csapatok győzelmét nem a túlerő, hanem a *szovjet hadművészet fölénye, a vezetés jobb színvonala, a csapatok erkölcsi-politikai állapotában meglevő minőségi különbség biztosította.*

Miközben a könyvben bemutatja a szovjet hadsereg csapásainak fő irányát, kirajzoló-

dik a hadművelet minden részlete. A harcok nyomkövetése során nagyon sok Pest megyei község nevével találkozhatunk, amelyek valamilyen szerepet játszottak a több hónapos harcban. A Pest megyeieknek ma is érdekes lehet, miként bontakoztak ki a harcok, milyen formában zajlottak le, hiszen annak idején nem érzékelték, mert csak egy-egy helység felszabadításának lehettek tanúi, ma viszont már lehet az összefüggéseket is látni.

A szerző *négy fejezetben* tárgyalja az eseményeket. Az elsőben a Duna—Tisza közti harcokat elemzi, amelyeknek az volt a céljuk, hogy biztosítsák Budapest körülzárását. A második fejezetben a 2. és 3. Ukrán Front együttes csapásának fő irányairól szolt, egyben megrajzolja Magyarország helyzetét a budapesti hadművelet kezdetétől a főváros bekerítéséig. A harmadik fejezetben kimutatja, hogy miként hiúsultak meg a németek támadó kísérletei a körülzárt Budapest mentésésére, a gyűrű széttörésére. A negyedik részben a főváros felszabadításáért folyó harcokat értékeli és szolt a kibontakozó magyar antifasiszta ellenállási mozgalomról, a *budai önkéntes ezred* megalakulásáról és szerepéről.

JOGGAL ÁLLAPÍTTJA MEG A SZERZŐ könyve befejező részében, hogy a budapesti hadművelet eredményei *biztos alapot teremtettek hazánk teljes felszabadításához.* A 2. és 3. Ukrán Front törzse ugyanis a balatoni védelmi hadművelet időszakában is következetesen és céltudatosan folytatta a bécsi irányú támadás előkészítését. 1945. március 16-án pedig a szovjet főparancsnokság elgondolásának megfelelően, a két front csapatai *rohamra lendültek* és április 4-én befejezték felszabadító harcukat hazánk területén.

Gali Sándor